

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Andrzej Duda

Warszawa, 22 maja 2022 roku

Organizatorzy i Uczestnicy uroczystości
wręczenia Nagrody Literackiej
imienia Marka Nowakowskiego
w gmachu głównym Biblioteki Narodowej
w Warszawie

Szanowni Państwo!

Serdecznie pozdrawiam wszystkich przybyłych do gmachu głównego Biblioteki Narodowej na uroczystość wręczenia Nagrody Literackiej imienia Marka Nowakowskiego. Z okazji pierwszego jubileuszu – pięciolecia inauguracji tego zaszczytnego lauru – składam gratulacje i wyrazy szacunku jego inicjatorom, członkom jury i wszystkim nagrodzonym. Cieszę się, że wraz z kolejnymi trafnymi werdyktami Nagroda zapracowała od 2017 roku na prestiż, stając się ważną instytucją w świecie literatury polskiej oraz uznaną marką wartości artystycznej honorowanych nią dzieł i ich autorów.

„Czemu to o tem pisać nie chcecie, panowie?” – w trwającym Roku Romantyzmu Polskiego przypomina się kwestia, postawiona w *Dziadach*. Od niej rozpoczyna się toczona w Salonie Warszawskim dyskusja o tym, „jak opiewać społeczne wypadki”. Właśnie wtedy bowiem – przed blisko dwoma wiekami – pokolenie Mickiewicza odrzuciło klasycystyczne zasady, a w centrum zainteresowania pisarzy postawiło teraźniejszość, aktualne zagadnienia i wydarzenia. Nie brakowało przeciwników, argumentujących szyderczo: „Spodziewam się, że Panu przez myśl nie przejedzie, / Aby napisać wierszem, że ktoś jadał śledzie”. Romantycy doprowadzili jednak do przełomu w dziejach literatury, otwierając drogę także dla następnego pokolenia – realistów, których prozę o tematyce współczesnej zaliczamy dziś do arcydzieł narodowych.

Wspominam o tym, bo nurt literatury, któremu patronuje Marek Nowakowski, a którego twórcy nagradzani są wręczanym dzisiaj laurem, wyrasta właśnie z tych źródeł i z tamtego przełomu. To nowelistyka mocno osadzona w realiach obecnych czasów, opowiadająca o naszych własnych losach i przeżyciach, i to niekiedy nawet dosłownie poprzez to, „że ktoś jadał śledzie”. W takich momentach daje się prawie dosłyszeć triumfalny chichot genialnego poety, który przewidział, że aby literatura była ważna dla społeczeństwa i by towarzyszyła mu w jego historycznych doświadczeniach, nie może czekać lat sto, tysiąc ani parę tysięcy, zanim zmierzy się z tym, czym żyją współcześni.

Chcę w imieniu czytelników literatury polskiej z serca podziękować wszystkim pisarzom, którzy idąc tą drogą, prowadzącą od Mickiewicza do Nowakowskiego, wspierają nas, swoich współczesnych, we wspólnych doświadczeniach. Słowa wdzięczności kieruję do laureatów Nagrody, a szczególnie do najnowszego, któremu gorąco gratuluję dzisiejszego wyróżnienia. Niech to symboliczne uhonorowanie talentów i kunsztu będzie powodem dumy i satysfakcji, a dla nas, czytelników, obietnicą wielu kolejnych wspianiałych lektur.

Z WYKAZAMI SŁOWAN